

Kaplumbağanın Pesinden

Küçük kız, çimenlerin arasında bir kaplumbağa gördü ve donakaldı. Aslına bakarsanız kaplumbağa da! Kaplumbağa, başını kabuğunun içine çekip hareketsiz durdu. Bunun üzerine küçük kız bir köşeye çekilip onu izlemeye karar verdi. Kaplumbağanın ne yapacağını çok merak ediyordu. Böylece küçük kızın gözlem serüveni başladı.

Bir süre sonra kaplumbağa başını çıkardı ve ağır ağır yoluna devam etti. Küçük kız da peşinden! "Merak etme kaplumbağacık, sana zarar vermeyeceğim" dedi. Büyüteciyle kaplumbağayı inceledi. Kaplumbağanın başı vücuduna göre ne kadar küçüktü. Bir kabuğu vardı. Kabuğu sert mi, yumuşak mı merak etti. Dokunmak istedi ama çekindi.

Gözlem Yapmak Ne Demek?

Küçük kız kaplumbağayı görünce çok şaşırdı. Belki de ilk kez bir kaplumbağa gördü ve bu onu heyecanlandırdı. Kaplumbağanın nasıl bir şey olduğunu merak etti. Onu inceledi. Yani gözlem yaptı. Merak ettiğimiz bir şeyi incelediğimizde, onunla ilgili sorular sordumuzda gözlem yapmaya da başlamış oluruz. Kaplumbağa ne renk, kaç bacağı var? Boyu ne kadar? Uzunluğu ne kadar? Kuyruğu var mı? Başı neden küçük? Ona

dokunduğumuzda neler hissederiz? Ses çıkarıyor mu? Ne yemek yiyor? O da bizim gibi hıçkırıyor mu? Tuvalete gidiyor mu? Peki, kaplumbağanın bir kokusu var mı?.. Dikkat ettiniz mi? Gözlem yaparken duyu organlarımız harekete geçiyor. Harekete geçirmeliyiz de! Yalnızca görmek yeterli değil. İşitmek, koklamak, dokunmak da gerekiyor.

Nasıl Gözlem Yapılır?

Belki küçük kızın merakı size de bulaştı. Siz de gözlem yapmak istiyorsunuz. Ama bu işi nasıl yapacağınızı bilmiyorsunuz. Çok kolay! Gözlem yapacağınız bir yer seçip işe başlayabilirsiniz. Bir sırt çantasına kalem, kâğıt, büyüteç, fotoğraf makinesi, ses ve video kayıt cihazı, örnek toplama kabı, cımbız, güneş kremi ve şapka gibi malzemeleri yerleştirip gözlem yerine gidebilirsiniz. Parklar ve bahçeler gözlem yapmaya başlamak için uygun yerler. Ancak bazen yetişkinlerden yardım almak

gerekebilir. Çünkü doğa kimi zaman tehlikelerle doludur. En azından güneşli bir günde dışarıda dolaşırken başınıza güneş geçebilir! Gözleme gitmeden önce bir plan yapmak da iyi olur. Amacınız ne? Nereye gideceksiniz? Yanınıza hangi malzemeleri alacaksınız. Bu plan işinizi kolaylaştırır. Gözlemlerinizi gözlem defterinize yazmayı unutmayın.

Gözlemlenecek Ne Çok Şey Var!

Ormanlar, denizler, göller, bataklıklar, bozkırlar... Doğada birçok yaşam alanı var.

Kuşlar, ağaçlar, çiçekler, böcekler, solucanlar, kaplumbağalar... Doğada birçok canlı yaşar.

Yapraklar, dallar, çiçektozları, ayak izleri, tüyler, gözler, kanatlar, tohumlar...

Canlıların keşfedilecek birçok özelliği var.

Tozlaşma, yaprak dökme, göç, kış uykusu... Canlılarla ilgili olaylar, büyümeleri, gelişmeleriyle ilgili süreçler gözlemlenebilir.

Peki ya hava, su, toprak? Yağmur, kar, bulutlar, rüzgârlar, iklim, havaya, suya toprağa bırakılan atıklar, kirlilik... Cansız varlıklarla ilgili olaylar, süreçler, bunların canlıları nasıl etkilediği incelemeye değer mi? Haydi, doğa sizi bekliyor.

Küçük kız en sonunda cesaretini toplayıp kaplumbağaya dokundu. Bu, biraz tuhaf ama bir o kadar da güzel bir histi. Kabuğu ne kadar sertti. Bu arada kaplumbağa da ona alışmıştı. Belki de küçük kızın ona bir zarar vermeyeceğini anlamıştı. Küçük kız kaplumbağayı sevdi. Ellerin arasında tutarak yüzünü inceledi. Tam bu sırada kaplumbağa komik bir hareket yaptı. Sanki küçük kıza "merhaba" dedi. "Seninle arkadaş olurum." Bu, küçük kıızı güldürdü. "Onunla arkadaş olmak istediğimi anladım" diye düşündü. Hayvanlarla arkadaş olmak ne güzeldi! Kaplumbağayı arkadaşına da gösterdi. O da kaplumbağayı sevmek istedi. Küçük kız arkadaşına kaplumbağaya nasıl davranması gerektiğini anlattı. "Bak, onu dikkatlice tutacaksın. Sakın onu sıkma, korkutma, yavaş hareket et!" İki arkadaş bir süre daha kaplumbağayı incelediler. Sonra da küçük kız onu yavaşça bulduğu yere bıraktı.

Küçük kız eve gidince hemen bilgisayarını açıp araştırma yaptı. Kaplumbağalarla ilgili pek çok bilgi edindi. Örneğin, kaplumbağanın bir sürüngen olduğunu öğrendi. Ne ilginç bir canlıydı kaplumbağa! Kuşlar gibi yumurtluyordu. Kaplumbağa yumurtası görmek ne güzel olurdu! Sonraki hafta sonunu iple çekmeye başladı. Gözlem yapmaya devam edecekti. Acaba kaplumbağayı bir daha görecekti miydi? Peki, onu görünce aynı kaplumbağa olduğunu nereden anlayacaktı?

Gözlem yapmakla ilgili daha çok bilgi web sayfamızda!
www.biltek.tubitak.gov.tr/cocuk/pdf/gozlem.pdf

Tarih: 10 Nisan 2009

Yer: Yalıncaak

Saat: 10:00

Hava Durumu: Güneşli, güzel bir gün

Kaplumbağa

Boy: 10 cm Baştan kuyruğa uzunluğu: 20 cm
Başı vücuduna göre küçük! Kabuğu sert. Kabuğunun üzerinde dörtgen gibi şekiller var. Karnı yumuşak. Ayaklarında beş parmak var.

Kaplumbağanın rengi: Açık yeşil, koyu yeşil. Aynı zamanda toprak rengi. Bu renkler sayesinde çimenler arasında kolayca kayboluyor.

Araştırma sonuçlarım: Kaplumbağa bir sürüngen. Yumurtlayarak çoğalıyor. Benim gördüğüm kara kaplumbağası. Suda yaşayan kaplumbağalar da var. Fırat kaplumbağası gibi. Tehlike altındaymış Nedenini araştır. Diğer araştırma konum: Bir kaplumbağa diğerinden nasıl ayırt edilir?

